

Այս օրագրութեանով որ կը բաղկանային կրնայ աստորագրելից յիշատիկ Լիւսապաճանեաց ընկերութեան Տպարանը կանխիկ հառուցանելով՝ ձեկ տարեկան դիմել 125 դրոշմին : Ի յոյժն պարզի կը խնայ Ընտեսանաւոր Լ. Ս. Կրտիկ Կղզիակ ընեաներն յրատարակ : Ի Կարին Արեւա . Արդար . Զ . Ստեփանեանի տեկն վաճառ : Աղիւրդանդերն . Զարդը Գեորգ Սուրբ Լաւապաճանեանի ձեւաւորով : Ի Տէրիկ Սիւտիկանիկ . Տակը Կարինեանի ընկալարանը :

—Ս'ալիւտար Էմպանդ - օրադիրը կը ծանուցանէ
 թէ Վազդ իոյ նաւերուն Սիջերկրական ծովուն
 մէջ շասնայէն և Սարոյի վէճին պատճառաւ
 Լժնպայէն յունիս 26 էն սիսեր են 10 հատի
 չափ Բնդղիական 26 էն 120 թնպանթ ունե-
 ցող նաւեր գէպէ միջերկրական ծովը ճանապարհ

Սէզեայ Սեֆէյամը այս անանկով որքան բարբա-
րիքը՝ խօսքով հասկըցընել անհար է . նշիմ ժաման
պատուիրեց որ Լ'էֆէի -իւն (արդարութեան ա-
տեան) շիտկովք . և այս բանս ընդունելու գտնովին
ու պատժովին : ինէ որ բարբարոս մարդու եղած
բոլոր նէ՝ այն կիրքերուն մէջ ինկած ատենը ինչ
չէր ընել : Լ'սն պարտապաններուն մէջ՝ հասարակ
մարդուով նման արդարութեան բողոքելը բուա-
կան կըցըցընէ որ՝ բարբարոս կարեւորած ազգաց

Վաղդիս հիւպատոսին խնդրանքը մոխրաբային
Վիլ շոգենաւը գրկեց անոյս 2 ին որ անոր հե-
տադրոսութիւն ընէ . բայց մինչեւ այս ժամն ոչ
Վիլ շոգենաւը և ոչ միւսը երեւցան :

Մահաւարժամէն բոլորովին ազատ լինք ,
թէ և 40 որի շափ կայ որ քաղաքիս մէջ շոյն
տարափոխիկ ահաւէն դիպուածմը չէ պատահե-
ցաւ , բայց զօրաց մէջ պակաս չէ :

Ինեռուրը կատարեալ թուրմեան մէջ է :

ՄԱՐՏՈՒՆԻ ԿԱՐԻՔ

Մարտի վեճը

Մարտի մէջ բաւական ատեն բնակող և այն
տէրութեան դատմանց և քաղաքականութեանը
տեղեակ երեւելի Մեղգիւնիսի Սօրինիկ Վրո-
նիկ անուն օրադրոյն մէջ հետեւեալ ծանօթու-
թիւնները հրատարակել տուեր է :

Եւս Մեղգիւնիսի բաժին նայելով Վաղդի-
սին և Մարտի մէջ եղած վեճը գէշեց պաշտու-
թիւն կայ . թէպէտ Վաղդիսացոյ տէրութեան
գիտաւորութիւնը խաղաղութիւն և կրօն , բայց
այս լատենտն իրաւ ըլլաւու թիւ կը հաւատայ :
Վաղդիսից Մարտի տիրելու են և այս ալ Վա-
րդիսին հին խորհուրդն է որ հիմայ գործի
գրուելու է :

Մարտիներուն մէջ նախատեսական հին կար-
ծիքը հաստատուած է թէ ուրախ օրը ա-
ղօթելու ատեն Վաղդիսից յանկարծակի մայրա-
քաղաքը մտնալու են և այս պատճառաւ , շատոնց-

մէ ի վեր սովորութիւն բոլոր են որ ամեն ուր-
աւիտ օր մայրաքաղաքին դռները դոցեն : Եւ
որ Վաղդիսի անդամը թանկէր քաղաքին
տիրէ , ճշդիվ թէ անոր արիւնիւ հեղու-
թեամբ և դանձրու վաճառութեամբ ստացան ,
ոչ ինչ քաղաքի կը լայ Վաղդիսի անդամը նե-
ղալին արեւմտաւոր կողմը ըլլալուն քանի որ շոյն
նաւ այս նաւահանգիստին մէկնելով դէպու-
թեամբ նեղուցը կրնան բոլորովին գոցել և Յի-
պիթէրային պաշարները որոնք քաղաքացոյց ծո-
վեցորդէն կուգան արդիւնք որ ներս չմտնան իսկ
Մարտիները գաշտուորութեամբ պաշտաւորած
են որ ճիւղիվէրայի զօրաց պաշարները իրենք
մատուցարարն :

Մարտի կայսրը չի կրնար ուղիւ ատեն
Վարդիս Վաղդիսի երկիրէն ինքնակաւ . Վաղ-
դիսն ալ այս թէութեամբ հաշտուելու է : Եւ
որ կայսրը քրիստոնեայ տէրութեան հաճու-
թեամբ համար այսպէս թողաւուրթիւնը ընէ ,
ինքնալ վստայի մէջ կիցայ . վստայի Վրապե-
րուն մէջ հիւրասիրութեան գէտ մեղանկը մեծ
վատութիւն է և այս պատճառաւ ժողովարդին
մէջ վրիժուց յիշել կրնայ գրգռել . և ով դիտէ
թէ Վարդիս պատկը զոր կարգադրուները այնքան
կարգին Մարտի ախոռը անցնելու գծուա-
րութիւն կուենանցի :

Իմենէն մեծ վստայը այն է որ Վաղդիս-
ցիները դիւրութիւն սենին մէկ հաստաւածով
Մարտի նախաները տիրելու : Կայսրը շատ
քիչ ատեն կրնայ իւր երկիրը պաշտպանել :
չունի նաւահանգիստը որուն չորս ժամի մէջ
մէկ լիւրիվէր քանի որ թանկութեամբ պարե-

րով չի կրնայ տիրել : Վերջ գործերը խեղկատակ
բաներ են և որստերագմելու ձեւերնին գրեթէ
աղաքական կուրի կրնանին : Վաղդիսի դանձր շատ
նուազութեան մէջ է . պատերազմի դէպքին ալ
հազարաւորաւ և թիւքանօթի արհեստը Չինաս-
տանի պէս քիչ յառաջացեալ է :

Այսպիսի շատ գծուարութեամբ 100,000 դե-
նաւոր կրնայ պատրաստել և այս ալ միշտ ան-
արգ վիճաւորներու խառնիխուռն խուճիկը կը
լայ որ դէշ հաւաւած , դէշ կերակրուած . դէշ
կրթուած և Լաւրապուց պատերազմական կը-
լիւթիւնն ալ բոլորովին անտեղիս են : Եւս նա-
վիկ իշխանը երեք ժամու մէջ Սօկատոր քա-
ղաքին կրնայ տիրել և հինգ օրին մէջ ալ մայ-
րաքաղաքին մէջ մտնալ և այս ալ 5,000 հետ-
եակ և 500 հեծելազօրով :

Եւստի որ ըլլայ այս Մեղգիւնիսի նկարագ-
րութիւնը քննուելու է :

Մեղալ տաանկիկն Վարդիսին եկած լուրե-
րը կը ծանուցանէին թէ յունիս Յին այն ինչ
Վաղդիսից Մարտի զօրաց զվաւարին հետ
խորհուրդ կընէին Մարտի զօրքերէն 5,000 ի
շափ հեծելազօրը յանկարծակի Վաղդիսացոյ
վրայ յարձակեցան , Պիւթօ մարաջուար դի-
պուտ ժամանակին այս կուրիսի վրայ հասնելով
բաւական կոտորած բրաւ և բաւական ձերբու
և գէնքերու ալ տիրեց : Եւս իրեն կողմանէ
ալ երկու Սպահի զօրադրուի և 15—20 հոգի
ալ ուրիշ մեւնոնիսի և վերաւորեալներ եղան :

Իսկ այս վերջին շոյնեաւով եկած լուրերը
թէ մարտիստ Պիւթօ պատերազմի պաշտո-
նատարին զրաժին և թէ օրադիւններուն լաւ-

որ կայնած էր , դուրս ելողը կըսպանէր : Վատի
Լոյ Տօրեղայրս ալ տանը կահերը (էջանները)
կըստարէր , ու ծառայելը կըսպանէր :

Չափեմիսը հարցուց : Իսհարինը մեղծողը
հի էր :

Լեզիկը առանց կտակաւորու բաւ . Լատիք ֆեդ
հորեղայրս էր :

— Լատիք ֆեդին հետ վրանին մէջ խօսող խա-
թունը կրնան ծանցալ :

— Լեզու գոց բռնած ըլլալով երեսը չի տեսայ .
կերպարանքէն չէմ ծանցար . բայց ձայնէն կը ծան-
ցաւ :

— Չայնէն ծանցալիքը աղէկ գիտես մի , չըլլայ
որ սխալիս :

— Եւ , գրեթէ մինչեւ հիմա ձայնը անպակաս մեկնէ :
Չափեմիսը այս տեղ հարցուցործը կարեց , և

Սպաւորին գրեց : Պատասխանը չուշացու , Լատ-
իստին հրամանն եկաւ որ ձայնարտութիւնը հա-
նջովը համար պէտք եղած բաները ի գործ գոր-
վին , բնաւ բանիւ չիտ չիմայ : Սեղեպ Սօհեւամ

կրնար պատասխանապատիւ գրած տեղեկութիւնէն ի-
մեծալ որ այս շարագործութեանս յորդորողը իր
պարտին մէջ գտնուող և իրեն տիրել տնայինն :

Եւս մէկը պիտի ըլլայ . քանի որ և ձեզ կապաւե-
րեւի , և Լատիք ֆեդին ալ անոր ոտքը կիցալ , ա-

մանկ բանը կըրցուցներ : Սատի թէ որ արդա-
րութեան կանոնաց վրայ թիւր դատումներ ունենար ,
կարողութիւնը խախտելու ուզեր նէ կրնար

Չափեմիսին գտնէ այդքան հրաման ընել որ թիւ-
թած քանութիւնը գաղտնի ընէ . բայց առանկ լաւ
ըլլաւ , շարագործը ով որ ըլլայ նէ հարկ էր որ պա-

տիվը քանէ :

Չափեմիսը Սպաւորին հրամանը ամենուն ի-
մեծացուց , թէ Սպաւորին և թէ զվաւոր նախա-
քարներուն պաշտար իրքան կին և աղբիկ կային :

մինչեւ Սպաւորին մայրը և հինգ թագուհիները
ամենեւեւ վրանին ձերմակ սալուն առած , և երեսին
լաւակով դոցած՝ դատաստանին վրանին քովը ե-
կան : Լատիսն եղաւ որ՝ ամեն մէկը իրարու ետեւէ
կարգաւ՝ դատաւորաց առջեւն անցին , և հոն հա-
սած առանձին բարձր ձայնով տունը Վրոնան
կարգան :

Լատիսանուն կին անցան , միայն մէկ հոգի մը ձայն
անցնելու . բայց տակաւին աղբիկը այն ձայններուն
մէկն ալ չի ծանցու : Եւս մէկ կինն ալ սկսաւ քա-
լիլ , և ատենանին առջեւն անցնելով բարձր ձայնով
կարգաւ , " Եստե՛ծոյ հիւշտալը զրկանք կրող ան-
մեղք կը պահպանէ , թող շիտար որ ըրած յանցան-
քին խիղճը անխիտ քնայն մէջ խռով " : Եւս մէկը
այս ձայնս լսելուն՝ ըսաւ . ահա հորեղայրս հետ խո-
սող ձայնը այս էր :

Եւստի երկու նարպէր եկան կնոջ երեսը քո-
ցած լաւակը վերցուցին . բայց երբ որ ով ըլլալը
տեսան նէ՝ քաղաքան , շուարեցան , արդարութիւնը
տեղը դանկերուն վրայ կասկածի սկսան , հարկ ե-
լաւ Սպաւորին իմացունել , բոլորն ալ ահա զո-
ղի մէջ էին : Սպաւորը կասկածելով , չըլլայ որ
խախտը համար աշտութիւնը ըլլայ իրքը անձամբ
վրանին մօտիւր տանձին տեղը կայնած էր ձիով ,
որ վրանին մէջնները զինք չէին տեսներ , ինքը ոյն
տեղ եղանները կը տեսներ : Եւս որ բանը այս առ-
տիմանը հասաւ՝ Սպաւորը վրանին գուռը եկաւ
ու ըսաւ . " գտնուորներ , ձեր խիղճը ձեզի թաղէս
կը թելադրէ նէ՝ ամեն աղատութեամբ վճիւր տը-
ւէք որ ի գործ դրվի " :

Եւստիսիսները զօղալով սոսկալով խորհուրդի
առանձնացան : Եւս Սպաւորին մայրը Միւրա
Լատիստ խառնուր , որ այս անակնկալ ամբաստա-
նութիւնէն կարծաէ կարծաւոր պէս Լը եղեր , ըս-
լով և արցունքով աղուն գուռը շարժելու կաշխա-

տէր , կրտեր : Եւս հարկնը քու սիրտդ բոլոր իրեն գը-
րաւեց , իմ ծնողական սէրս ալ զիս կուրացուց , չեմ
զիտեր տղաս , մէկ մայրմը աղուն սէր ունենայ և
տղուն սէրը իրեն սիրոյն շափ չի գտնենէ՝ անոր կիր-
քը ինչ աւտիման կը բորբոքի " : Սեղեպ Սօհե-
ւամին տկանը այս խօսքերը ամենին չէին մտներ ,
մօրը վրան ալ չէր նայեր :

Վերջուպէս գատաւորները խորհուրդին լրինը
ներով տեղերնին եկան , բոլոր ամբոխին վրայ խորին
լուսթիւնմը տիրեց . կարելի է անանկ կարծիք ընող
ալ եղաւ որ՝ Սպաւորը իր մայրը յիրաւի չի տիրեր ,
որ ստանկ հրապարակաւ պատժելու մէկ արգելք
մը չիտար , մէկ խօսքովը ազատելու թէպէտ կարող
է , բայց ամենին անոր ազատութեանը համար բան
չի խօսեր , լայուն և պաշտաւորաւ անանք չի դէք :

Չափեմիսը ոտքի վրայ կայնեցաւ , մէկ ձեռքը ի-
րենց կրծքին սուրը համարուած գրքին վրայ , և մե-
կալը իր ոտքին վրայ դնելով՝ այս վճիռս տուաւ .

" Սպաւորին փոխարէն մահ պիտի ըլլայ , և յան-
ցանքի լեղաղիր եղողին ալ ահաղին պատիժը տալ
կը պահանջէ արդարութիւնը , ուստի "

" Միւրա Լատիստ խառնուր մէկ ձեռքը թող
կրտրվի :

" Եւ եղալըները գրգռելով այս շարագործութիւնս
ընելու հաճեցաւ Լատիք ֆեդին զրաւը թող կրտ-
րվի :

" Վրանի Լո՛ւ և Լեզու ալ , երեք ժամ՝ ցցոյ
դատիմէ կրնն :

" Վրանի Լո՛ւն աղբիկը Լատիք Լո՛ւն , թէ տա-
րիքին համար և թէ ամեն բան ձայնարտութեամբ
խոստովանելուն համար՝ ամեն պատիժէ ազատ թող
մեայ :

" Եւստի Սօհեւամ ամոզին վեցին (յունիս 22)՝ այս
դատաստանը տեսնուած Վրանը դաշտին մէջ այս
վճիռս ի գործ թող դրվի " :

ծին նայելով այսպէս կը քաղուի :

Մարաշախի Պիւստի իւր բանակին հրամանատարութեամբ դէպ ի Մարտի Աշտու քաղաքին վրայ քայլելով յունիս ամսոյ 7 ին ահա ընդ է նոյն քաղաքին և իւր զօրքերով մտեր է ահոր մէջ առանց սուր վերցնելու : Վասն զի Մարտի զօրքերը նախընթաց օրէն կանուխ անկից փախչելու են և այս քաղաքին բնակիչներուն որ 7 — 8 հազար հոգիէ բաղկացեալ են մեծ մասը հին խելանին բնակիչներէն ըլլալով զօրքեր Վաւիսի Վասիքը այն տեղ զոյնց Վաւիսիքը անոր հետ առաջին կոխներուն ժամանակը , ինքեր են մարաշախուն որ իրենց երկիրը մնան ինչպէս և եղաւ ալ :

Մարտի զօրքը հրամանատար Վաւիսի և ձեռնունին Վաւիսիքը զօրքերէն կը հեռանայ և ցեղերուն ծանուցել է որ Մարտի տէրութեան սահմանին մինչև ինչպէս ընդարձակելուն կարծեցեալ իրաւունքը պէտք է որ թողուն :

Իսկույն . Ժողովուրդը արքայապետը (Սրտի հասաւ Սիւրբէն անուն նաւով , յունիս 16 ին և անոր հետ եղած ամեն նաւերը նոյն նաւահանգիստը երթալու են :

Թաւրոնի անուն որագիրը մեծ հաստատութեամբ հետագայ լուրը կը հրատարակի :

Ըստ որ յոր մը եղաւ սովորաբար աղէկ տեղեկութիւն ունեցող քահանայներուն մէջ , թէ Մարտի կայսրը Վաւիսիքը ուսմանը րաւոր թէկոթիւնները ընդունելու և մեր զօրքը նաւերը և զօրքերը յետ կանուխ են . կը ստուգեն թէ

վաւիսիքի իշխանը Վաւիսի քաւանալու է յաւաքիկայ շարժում :

Ինչ ատեն Վաւիսի խորհրդարանին մէջ Մարտի , ինչպէս փոքր սեղանի վրայ կուգէին ստանալ , Վաւիսի արտաքին գործոց պաշտօնատար Պ , Վիլյոն պատասխանեց , ամենին աշխարհակալութեան , ամենին երկրի իշխանութիւն ինքարձակելու : միայն չեղարկելու տեղաւոր անընդհատ քաւանալ են Վաւիսի քայլ պէտք է որ Մարտի տէրութեան կողմը խաղաղութիւնը հաստատուի և մեր ապահովութիւնը ըստուգուի : Սղանից Մարտի հետ անեղած հաստատութիւնը որ ատեն յաւաք Վաւիսիք միջնորդութեամբ կախ կըմնար , երկին շորոքեցաւ : Վաւիսի խորհրդարանը սկսաւ հարկաւոր եղած միջոցները գործի դնելու . և Վաւիսի կողմը պատերազմական շոգեւորման ալ զոյնեցաւ . և ուրիշ մ' ալ զոյնեցաւ :

Սուրբի և հանձնարքի նաւերը Վաւիսի վրայ մը հաւաքուելու վրայ են ուրիշ գէպ ի Վաւիսի երկրաւուն են Մարտի կայսրը իրենց խելովը ընդունելու արդար : համար :

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԵՄԻԳՐԱՆ

Յունիս 15 Յունիս :

Վաւիսի անուորը՝ 31 թուով տուած ծանուցումներէն աւելի նոր փոփոխութիւնը չունեցաւ , և այս եօթնեկէս մէջ եղած գործառնութիւններն հետեւեալներն են :

Ըստ վճարող կարգադրելու լինած ստանդ եղած խելանիւնը տեսնելու էր . դատաւարաններուն լացը ամենուն սիրտը կը ճգնէր . բոլոր գաղափարաւորներուն մէջն ալ՝ ինչպէս որին մայրն էր , ինչպէս որին կը լինէր . և դատաւարներուն կըսէր որ վճարող մարդն . ուրիշ ո՛ր կըմար անոնց համար բարեխօսել : Ստեփանով սարսափով կեցեր էին : Սիւրբի ինչպէս որին մայրը , մէկը տղուն ոտքը կիսնար , մէկը դատաւարներուն կերթար . բայց դատաւարները վճարող տուած էին . ինչպէս որին սիրտը քար կտրեր էր . շուտ ընէր , դատաւարներն միմեկին ի գործ դրելու պատրաստութիւնները տեսէր , երթանք " ըսելն զատ խոսք չէր խօսէր :

Սիւրբի քանիմը բոլոր հանգիստ կարգի դրվեցաւ . և գէպ ի Լապուսի տեղին բոլորը ծանայ եղան : Ըսելն Վաւիսիքները , ձեռք ընէին՝ ծայրը ոսկեթիւ փաւերով (սըրմա օւսալիով) զօրքարուած Պամպու ըստած եղէգէ (խալիկ) գաւաղան : Ըստեն խալիկներ զինեալ զօրք , գաղափարաւոր շորս հոգին մէջ տեղեկներն աւաւ : Վաւիսիք ասոնց ետեւն , և անկեց ետքը արդարութեան ատենին ատենակալները , և ամենին ետքը թագաւորը իր պալատին մեծամեծ նախարարներով՝ հանգիստ կըդոցէր :

Ըստն անցնելու ծանուցում վրայ սպասող բաղձութիւնը համարներ գալու բան չէր . առաջ անցնելու և բոլորին մօտ երթալու՝ և վճարող գործադրութիւնը տեսնելու համար իրար կըկոխէին : Բայց արքան բաղձութեան մէջ մէկն ալ չկար որ մտքն անցնէր , թէ առիթմը գտնեմ՝ սա խելաններն մէկն աղատեմ . քանզի գտնեմ որ՝ աշխարհիս խաղաղութիւնը՝ շարագործաց պատճառով կըլլայ . և արդարութեան ձեռքէն մարդ փախցնելը՝ մէկ մարդու մը զթուրիւն ընեմ ըսելով անհամար մարդոց կրելու փաստուն պատճառ ըլլալ է :

Ըստ սկզբունքս թագաւորին ալ անծանօթ չէր . և իր մօրը համար բարեխօսութիւն ընել՝ կամ ել-

խանութիւն բանեցնելով շաղաթելը՝ չէ թէ իր որդիական սիրտն պակասութեան էր , այլ իր ժողովրդեան հանդարտութիւնը և խաղաղութիւնը պահպանելու համար էր : Վաւիսի ինչ և իցէ՝ պատճառով , մէկ ծանուցեալ շարագործմը ձեռք անցնի և անպատիւ թող արկնէ՝ այն տեղը շարագործները շատեալու ծանայ կըրացվի :

Հանգիստ բոլորը հասաւ . և ամեն բան կարգի դրվեցնելու ետքը՝ արդարութեան ատենին ատենադպիրը դատաւարաններուն անունը կարգաւ կարգաւ կայնեցաւ . և սկսաւ կարգաւ պայտէս :

"Վերջա Վաւիսի խանութը՝ ձեռք կտրվելու դատաւարանու է . թագաւորը հրաման թող ալ՝ որ դատաւարներն վճարող ի գործ դրվի :

Հասարակութեան սիրտը կայնեցաւ : ամենուն աչքը ինքը և միտքը աշխատեալ խալիկներն վրայ էր . ելքը տեսնելու համար շուտ անկելու անգամ որպէս թէ կըլինային : Ըստ ստանդ թագաւորը հրաման խաղաղութիւնը բոլոր ժողովրդեան աչքը իրեն դարձուց , Վաւիսի մէջ կեցող բոլոր բաղձութեանը լըսելովին չափ բարձր ձայնովը ըսաւ .

"Վերջ իմ , գուն արդար՝ դատաւարներն վճարող լըստածն և մարդկանց վճարելու ինչ պարտք ունեցար իմ՝ ահա ևս անկեալ պիտի վճարեմ " : Ըստուած ալ որ՝ այս իմ ընելու գործս՝ որ քու յանդաւար փոխարինութեանը համար կընեմ՝ կոր , քեզի և բոլոր ժողովրդեանս հաւատարմութեանը թաւոր եղայ , բայց մայրս ըլլալ մտքս չի հանցի . որպիսեան սերն ու գուն ըստեն գուն չի վերանցի " :

Ըստ ըսաւ . ձախ ձեռքը ծաղիկը կոխ վրայ դրաւ . ալ ձեռքովը մէջքէն գանակը հանելը , գործնելը՝ և իր ձախ ձեռքը կտրել թոցունելը մէկ վայրէկնի գործ եղաւ : Ժողովուրդը այս որ տեսաւ , ամենքը մէկ ձայնով՝ Լուսա պոսացին . (որ կեցցէ արքայ ըսել է) . բայց այս մէկ ձայնով պոսացան . իսկ մէջ քանի տեսակ կիր կար ձի դիւտ : Լա-

Վաւիսի կողմն (փաւաւոր) կուգուի . և այս եօթնեկէս մէջ Վաւիսի տեսակէն 1000 զանգարէն . և ինչ վաճառուեցաւ զանգարէն 71 գահեկանի . և նոյնչափ ալ երկրորդ տեսակէն վաճառուեցաւ զանգարէն 58 գահեկանի :

Իսկույն , թագաւորին վճարելու մէջ է , միայն այս տեսակէն պարենի բանուած անտակէն բաւական պարտք գնելու ատեն վաճառարը 209 1/2 գահեկանի . և քաղաքին մէջ արգէն շատ ապրանք կը գտնուի թագաւոր և թէ չի բանուած :

Բաւական շարունակ թող է և այս խալիկներն մէջ ալ՝ քիչ ապրանք վաճառուեցաւ : Բաւական տեսակէն զանգարէն 190 գահեկանի , (ստեփանի համար :

Չէմ , թող է , և Լաւրայի համար դնող առաջնայ , միայն քանիմը որ յառաջ Վաւիսիք տեսակէն 1500 զանգարէն չափ վաճառուեցաւ , զանգարէն 182 գահեկանի և քիչմը վաւիսի 174 գահեկանի :

Ըստն (ստեփան) այս ապրանքին նոր հոսանք դէպ չեկաւ քաղաքս , բայց անցեալ շաբաթ բաւական քիչէ համար տարակուսեալ եղաւ , ինչպէս անցեալ տարուան ապրանքէն 600 քիչէ չափ վաճառուեցաւ քիչէ 33 գահեկանի :

Վաւիսի (իսկույն) , թող է , և քաղաքին մէջ բաւական ապրանք կայ , այս եօթնեկէս մէջ 700 հալիսի չափ վաճառուեցաւ : Վաւիսիք տեսակէն հալիսի 123 — 124 գահեկանի :

Ի ՍՊԵՐՍԻԱՆ ԵՄԻԳՐԱՆ

Ի ՍՊԵՐՍԻԱՆ ԵՄԻԳՐԱՆ ԵՄԻԳՐԱՆ ԵՄԻԳՐԱՆ

Ընդ էր մի՛ սեր էր մի՛ մեղքեալ էր մի՛ . թագաւորն մայրը ատեն էր մի՛ , կամ թէ ասոնք ամենքը մէկն և ասոնց հետ ուրիշ կիրքեր ալ միացած ինչ քիչ էր . ասիկայ մտքը երեսկային ալ զիւրին բան չէ : Բայց մեկն՝ որ հանդէսին ակնաւորաւ չըլլաւ համար կիրք չէ պար , անհայտ է չի զարմեալ թագաւորին ծառարար խելքին և կտրիճութեանը վրայ : Բարոյական փիլիսոփայութիւն դաս առած չըլլաւ և իրաւագիտութիւն չիտրվելով՝ ինչպէս ծանցութե արդարութեան վճարը անմիջապէս և յայտնապէս ընելը կառավարութեան վտանգաւոր բան է : Որդեական սերն ալ սրտին մէջը ճիւղաւ արմատացիր էր , որ մայրը աղատելու պայտէս ծառարար չէ նարք դաւա՛ որ արդարութիւնը տեղը գտնէ՝ և միջոցը վրամը կրելով՝ իր սրտին խելք չըլլայ : Եւ այս հնարք գտնելին ետքն ալ այն ինչ կտրիճութիւն էր որ իր ձեռքը իր անկին վրայ այն վճար կատարեց :

Վերջա Վաւիսի խանութը , որ իր կրելու պատճառը մտաւարով մինչև այս վայրկեանս ինքն իրեն չէր տեսնելու , գրեթէ բան մըն ալ չէ կրեւեներ ևս : Ընդ էր , իր թագաւոր աղուն իրեն յանդանացը փախելն արդարութեան վճարը տեղը տանելով ձեռքը կտրած ատենը գանակին ձայնը ակնաւորաւ հանդէսին , խորունկ քունը արթնցած մարդու միջոցով մէկէն ի մէկ թոքովըլցաւ : շուտեալ աչքը մէկը շորս դին նայեցաւ . մէկըն ալ իր ձեռքերու վրայ վաւից տղուն ոտքը ինկաւ : Թագաւորը ձախ ձեռքը վերարդմեան կրկնացուցէր էր որ արիւնք քիչ յեղունեւ , ալ ձեռքովը մօրը ձեռքէն բանեց : Ըստն . ինքն ալ ձին նստաւ և գահեկաններն ըստ "ահա միտս յանցանացը պատիժը վճարուեցաւ . միջոցովն յանցանացը փոխարինեալ ալ ի գործ դրվաւ : Ըստ ըսելով միայն և երբ յանցանքը պատիժը կրելու համար գահեկաններն ձեռքը ձգեց . և իր արքայական սրտատը դարձաւ :